



**Verkiezingsprogramma Progressief Bernheze  
2022 – 2026**



# Inhoudsopgave

|                                              |           |
|----------------------------------------------|-----------|
| <b>Inhoudsopgave</b>                         | <b>1</b>  |
| <b>Over ons programma</b>                    | <b>2</b>  |
| <b>Groener</b>                               | <b>3</b>  |
| <i>Energie en afval</i>                      | 3         |
| <i>Natuur en water</i>                       | 4         |
| <i>Buitengebied</i>                          | 5         |
| <i>Fietsen en wandelen</i>                   | 6         |
| <b>Blik op onze dorpen: Heesch</b>           | <b>7</b>  |
| <b>Blik op onze dorpen: Heeswijk-Dinther</b> | <b>8</b>  |
| <b>Gezonder</b>                              | <b>9</b>  |
| <i>Voorkomen is beter dan genezen</i>        | 9         |
| <i>Zorg en welzijn</i>                       | 9         |
| <b>Blik op onze dorpen: Loosbroek</b>        | <b>11</b> |
| <b>Blik op onze dorpen: Nistelrode</b>       | <b>12</b> |
| <b>Socialer</b>                              | <b>13</b> |
| <i>Betaalbaar wonen</i>                      | 13        |
| <i>Gelijke kansen</i>                        | 14        |
| <i>Sport, kunst en cultuur</i>               | 15        |
| <i>Samenwerken</i>                           | 16        |
| <i>Economie en arbeidsmarkt</i>              | 17        |
| <i>Veiligheid</i>                            | 18        |
| <i>Bestuur en financiën</i>                  | 18        |
| <i>Internationale zaken</i>                  | 19        |
| <b>Blik op onze dorpen: Vorstenbosch</b>     | <b>21</b> |



## Over ons programma

### **Beste Bernhezenaren,**

*We leven in roerige tijden. De mens is de aarde aan het opbranden en we kunnen niet langer wachten met het aanpassen van ons gedrag. De klimaatcrisis is geen ver-van-mijn-bed-show. We moeten keuzes maken en dat vereist durf.*

*Q-koorts, corona, de uitputting van de bodem en problemen met fijnstof en stikstof hebben Bernheze nog harder geraakt dan andere plekken in het land. Gezondheid van mensen en natuur hangen meer dan ooit samen. Klimaatpolitiek is geen kwestie meer van alleen natuurbescherming, het raakt iedereen. Het roer moet om en we moeten de rekening niet doorschuiven naar de volgende generatie. Groen en gezondheid is de eerste rode draad die door ons programma loopt. Wij staan voor een gezond leefklimaat, een gezonde natuur en een gezonde economie.*

*Samenwerken is daarbij een fundamenteel onderdeel van besturen. We willen vooral een positieve toon laten horen. Maar als we maatregelen moeten nemen die niet bij iedereen populair zijn, moeten we daarin klare taal spreken en lef tonen. Ook dat is politiek.*

*Uitgangspunt daarbij is altijd dat inwoners moeten kunnen vertrouwen op hun overheid. Dat vertrouwen staat onder druk. Een goede overheid dient te beschermen, veiligheid te bieden, zekerheid te scheppen en kansen te bieden. En bovenal haar inwoners te vertrouwen. Dat is de afgelopen jaren bij de gaswinning in Groningen en bij de toeslagenaffaire misgegaan en dat werkt lokaal door. Vertrouwen is daarom de tweede rode draad in ons programma. Daar moeten we aan werken, met een positiever benadering van inwoners door gemeentelijke instanties, betere burgerparticipatie, armoedebestrijding, integratie en het tegengaan van ongelijkheid. Zo werken we aan een gezonde verhouding tussen overheid en burger.*



***Ellen Neelen & Jesse Jansen***

***Lijsttrekkers Progressief Bernheze***



## Groener

### Energie en afval

#### Besparen aanmoedigen

Alles wat niet gebruikt wordt, hoeft niet geproduceerd te worden. Daarom is het belangrijk om in te zetten op besparing van onder meer energie, warmte en afval. Door huizen goed te isoleren zorgen we ervoor dat er minder elektriciteit en/of gas nodig is om het huis te verwarmen. De gemeente gaat inwoners en bedrijven meer helpen bij het zoeken naar oplossingen en het vinden van de juiste leveranciers. Het inrichten en openstellen van voorbeeldhuizen kan daar een middel voor zijn.

#### Zonnepanelen

Daken, groot en klein, zijn ideale oppervlakten om zonnepanelen te plaatsen. We willen dat de gemeente de aanleg van zonnepanelen op daken bij particulieren en bedrijven blijft stimuleren, eventueel in ruil voor andere functies bij vrijkomende agrarische gebouwen.

#### Windmolens

Een groene toekomst vraagt om een andere manier van energieopwekking. Alle gemeenten in Nederland zijn druk bezig om de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie te verkennen. Alleen het plaatsen van zonnepanelen op daken is onvoldoende om de energievraag op te vangen. Voor ons staat dan ook vast dat het bouwen van windmolens op dit moment de beste optie is om tijdig voldoende groene stroom op te wekken én goed om te gaan met gronden. Daarom willen we dat de gemeente de komende vier jaar op zoek gaat naar de beste locatie voor de bouw van ten minste drie windmolens en hiervoor ook al planologische ruimte regelt. We zoeken naar de locatie met de beste balans tussen lusten en lasten. Heesch-West is daarbij niet uitgezonderd.

#### Alleen mét inbreng van omwonenden

Bij projecten voor energieopwekking, zoals de bouw van een windmolen of de aanleg van een zonnepark, moet er ruimte zijn voor inbreng uit de omgeving én participatie door de omgeving. Inwoners moeten serieus de gelegenheid krijgen om mee te praten over de inrichting van het gebied en mee kunnen delen in de opbrengsten. Wij geven de voorkeur aan de aanleg van grootschalige projecten voor energieopwekking door burgerinitiatieven als de Bernhezer Energie Coöperatie (BECO). Aan initiatieven waaraan omwonenden niet kunnen meedoen, wordt geen medewerking verleend.

#### Anders omgaan met afval

Jaarlijks produceren we heel veel afval. Steeds meer mensen doen hun best om afvalstromen goed te scheiden, zodat weggegooid spul opnieuw als grondstof gebruikt kunnen worden. Toch stijgt de rekening voor het verwerken van afval jaarlijks



fors. Om hergebruik aan te blijven moedigen en de kostenstijging te beperken, willen we proeven ondernemen met andere manieren van afvalverwerking. Opties zijn bijvoorbeeld nascheiding of belonen van scheiden. De samenwerking tussen milieustraat en kringloopbedrijf wordt versterkt en het dumpen van zwerfafval wordt beter en strenger aangepakt.

### **Regionale milieustraten**

Op dit moment heeft iedere gemeente een eigen milieustraat. Het bouwen en onderhouden van een milieustraat is duur. We kunnen dat samen met de buurgemeenten organiseren. Een regionale organisatie van de milieustraten, of inkoop van de milieustraat door Bernheze bij Oss en Meierijstad, zou een mooie eerste stap zijn.

## **Natuur en water**

### **Ruimte voor de kleine natuur**

Het gaat niet goed met de natuur in Nederland. In ons grote buitengebied is veel ruimte om nieuwe natuur te creëren. De gemeente gaat ondernemers stimuleren en faciliteren om landbouwgrond om te zetten naar natuur en akkerranden in te zaaien met bloemen. Daarin gaat de gemeente het goede voorbeeld geven door gronden te verpachten aan natuurontwikkelaars, bermen minder vaak te maaien, in te zaaien met bloemen én te stoppen met het storten van puin in de bermen. Elk perceel is een potentieel klein natuurgebied. Daarnaast is het ook op grotere schaal nodig om het areaal natuur - nu slechts twaalf procent van ons grondgebied - fors uit te breiden.

### **Tweeduizend extra bomen**

De Rijksoverheid en provincie hebben een bossenstrategie opgesteld waarin gestreefd wordt naar tien procent meer bossen in 2030. Bernheze gaat daarin mee en meer. De afgelopen jaren zijn steeds meer bomen en bossen uit onze dorpshearten, dorpsranden en het buitengebied verdwenen. Progressief Bernheze wil die trend omkeren. In aanvulling op van de landelijke Bossenstrategie moeten er minstens tien procent meer bomen worden geplant in onze gemeente. De komende vier jaar willen wij ieder jaar ten minste vijfhonderd bomen toevoegen in onze gemeente. Alle bomen die gekapt worden moeten in de eigen gemeente gecompenseerd worden. We stimuleren de aanleg van kleine bossen (tiny forests), ook in bebouwde gebieden zodat klimaat, geluid, luchtkwaliteit en leefbaarheid verbeteren.

### **Stukje groen, iedereen doen!**

Het weer wordt steeds extremer en onze dorpen steeds minder groen. Om onze dorpen klimaatbestendiger te maken, is het belangrijk dat er in onze dorpen veel meer ruimte komt voor groen. Met groen zorgen we voor een gezonde leefomgeving en kunnen we onszelf wapenen tegen bijvoorbeeld extreme regenbuien. Daarom willen we dat de



gemeente overbodige parkeerplaatsen in de dorpen gaat omvormen naar groene perkjes én inwoners ruimte en steun geeft om de eigen tuin of buurt groener te maken.

### **Blijven investeren in de Maashorst**

Met de Maashorst heeft Bernheze een deel van het grootste aaneengesloten en bijzonder waardevol natuurgebied van Noord-Brabant binnen haar grenzen. Veel inwoners genieten van dat natuurgebied. We willen blijven investeren in de ontwikkeling van het natuurgebied. De grote grazers mogen blijven; er is ook nog ruimte voor bijvoorbeeld het edelhert. Paden worden verbeterd. Ingesloten en aanwezige landbouwgronden worden opgekocht en omgezet in natuur. We staan voor een gezonde balans tussen recreatiemogelijkheden en natuurontwikkeling. Er is geen ruimte voor uitbreiding van bijvoorbeeld een golfbaan.

### **Het Aa-dal ontwikkelen**

Het Aa-dal is een uniek gebied met échte parels. Zeker in Bernheze. We willen blijven investeren in het Aa-dal, zodat het een uitgestrekt natuur- en struingebied wordt. De Leijgraaf en Grote Wetering verdienen een vergelijkbare aanpak.

### **Geen jacht meer in Bernheze**

Jagen is in Bernheze niet nodig om de aantallen wilde dieren in bedwang te houden. De jacht verstoort de natuur. Het schieten en opjagen van dieren is onnodig. We willen een verbod op de jacht in ons buitengebied en in onze wateren.

### **Water**

De gemeente besproeit het openbare groen, bloembakken en perken niet meer met drinkwater, maar met opgevangen regenwater. Het gebruik van regenwater door de inwoners wordt gestimuleerd. We willen het onttrekken van grondwater voor grootschalige beregening van raaigrasvelden inperken. Bij nieuwbouw van woningen wordt regenwater gebruikt voor bijvoorbeeld het doorspoelen van toiletten.

## **Buitengebied**

### **Een toekomst voor andere landbouw**

Om onze aarde leefbaar te houden is het belangrijk dat we met zijn allen minder gaan vervuilen. Ook de intensieve veehouderij heeft daarin een grote opdracht. In Bernheze zijn veel intensieve veehouderijen aanwezig. Deze intensieve veehouderijen houden samen bijna drie miljoen dieren. Dat kan in de toekomst niet zo blijven. We moeten samen met boeren op zoek naar nieuwe kansen.

Daarom geven we prioriteit aan het verduurzamen van de landbouw en het groener en gezonder maken van het buitengebied. Door samen met de boer op zoek te gaan naar alternatieve vormen van voedsel produceren kunnen we het leven van dieren en mensen



beter maken en de natuur versterken. Vormen van landbouw waarbij wordt ingezet op korte en gesloten ketens, natuurinclusiviteit en plantaardige eiwitten bieden hier kansen toe en verdienen steun. Boeren die in deze richting bewegen krijgen hulp van de gemeente. We willen dat het gebruik van het landbouwgif glyfosaat wordt verboden.

### **Nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied**

Het aantal agrarische bedrijven in het buitengebied neemt af. Voor de leefbaarheid van het buitengebied is het belangrijk dat bedrijven, organisaties en inwoners actief blijven in het gebied. We staan een heldere lijn voor in welke bedrijvigheid er in het buitengebied wel en niet thuishoren. Wat ons betreft is er in het buitengebied plaats voor circulaire, natuur inclusieve, biologische en soms ook recreatieve ontwikkelingen. Voor nog meer mais of nieuwe vormen van intensieve tuinbouw is er geen plek.

Zo zorgen we ervoor dat inwoners met goede ideeën snel weten waar zij aan toe zijn. We zien belangrijke kansen om ook in het buitengebied aan de slag te gaan met belangrijke opgaven op het gebied van wonen, natuur, ecologisch ondernemerschap en duurzaamheid. We willen ruimte geven aan goede plannen op plekken die nu nog gebruikt worden voor intensieve landbouw, altijd in samenhang met werk maken van meer natuur en biodiversiteit.

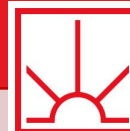
## **Fietsen en wandelen**

### **Kiezen voor de fiets**

Wij willen dat fietsen gestimuleerd wordt als alternatief voor de auto. De auto als vervoermiddel inruilen voor de fiets zorgt ervoor dat mensen gezond blijven, er minder schadelijke stoffen uitgestoten worden én er minder ruimte nodig is voor parkeerplaatsen. We verbeteren de fietspaden in en tussen de dorpen en zorgen ervoor dat ieder dorp ontsloten wordt op één van de regionale fietssnelwegen. De belangrijkste straten van onze dorpen worden fietsvriendelijk gemaakt met een andere inrichting van de weg en meer stallingsmogelijkheden. In alle dorpen willen wij zorgen voor goede fietspaden tussen woonwijken en voorzieningen als sportverenigingen, scholen en winkels.

### **Wandelen**

Op veel plekken in Bernheze is het heerlijk wandelen en struinen. Op andere plekken voelen mensen zich onveilig tijdens het wandelen. Progressief Bernheze wil dat er in de dorpsharten genoeg ruimte gemaakt wordt voor wandelaars en wil dat er in natuurgebieden zoals het Aa-dal en de Maashorst geïnvesteerd wordt in goede wandelpaden. Deze paden moeten ook toegankelijk zijn voor mensen met een rolstoel of rollator.



## Blik op onze dorpen: Heesch



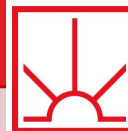
Heesch is de grootste kern van onze gemeente. Het dorp smelt steeds meer samen met Oss qua voorzieningen, wonen en winkelbestand. Dat is goed voor de Heeschenaren en Heesche ondernemers. Tegelijkertijd legt dit ook extra druk op de bereikbaarheid en leefbaarheid van Heesch. Er komen steeds meer knelpunten voor fietsers en voetgangers in het dorp door toenemend autoverkeer en parkeerdruk. Progressief Bernheze wil een betere bereikbaarheid en veiligheid voor met name fietsers en voetgangers, zodat de Heeschenaar zich ook thuis kan blijven voelen in zijn of haar dorp.

Ook mag het dorp best gezelliger worden zodat bezoekers ook wat langer blijven en gebruik kunnen maken van de horecagelegenheden, of vaker een kunnen brengen aan gemeenschapshuis de Pas. Voor dat gemeenschapshuis moet wat ons betreft een stevig toekomstplan gemaakt worden, zodat de Pas een huiskamer wordt waar Heeschenaren en Heesche verenigingen zich thuis voelen.

Heesch heeft een grote diversiteit aan inwoners. De meeste mensen redden zich prima. Maar de groep met problemen groeit ook. Stille armoede, arbeidsmigranten, opvang van vluchtelingen, huisvesting voor jongeren en ouderen. Wij blijven daar steeds aandacht voor vragen.



*Ellen, Jesse, Kelly, Esther, Bellinda, Kitty en Jeroen uit Heesch.*



## Blik op onze dorpen: Heeswijk-Dinther



De doorgaande weg door Heeswijk-Dinther is na heel veel jaren discussie en plannen maken nu bijna opgeknapt. Maar daarmee is de veiligheid nog niet op orde, vooral niet voor fietsers. Te veel verkeer en met name vrachtverkeer rijdt nog door het dorp. Meer mensen gebruiken gelukkig de fiets. Dat moeten we stimuleren en niet demotiveren. We willen een verbod op doorgaand vrachtverkeer en meer stimulerende maatregelen om doorgaand verkeer te weren zodat inwoners en bezoekers zich veilig en gerust door Dinther en Heeswijk kunnen bewegen.

Heeswijk-Dinther is met zijn omgeving en juwelen als Kasteel Heeswijk, Abdij van Berne, beekdal de Aa, Natuurtheater de Kersouwe, Meierijsche Museumboerderij, Kilsdonkse molen en bossen het toeristisch recreatief centrum van de gemeente, dat versterken we graag ten gunste van de hele regio.

Ook Heeswijk-Dinther verdient ruimte voor bouwinitiatieven. Er zijn kleinere en betaalbare woningen nodig zodat met name jongeren en ouderen ook in het dorp kunnen blijven, en er meer doorstroming ontstaat voor gezinnen.

Een nieuwe bestemming voor de parochiekerk van Heeswijk en is een belangrijke ontwikkeling in het veiligstellen van karakteristiek religieus erfgoed in onze gemeente.



*Katja, Maria, Ton en Wim uit Heeswijk-Dinther.*



## Gezonder

### Voorkomen is beter dan genezen

#### **Inzet op preventie**

Als iemand eenmaal in de problemen is beland is het vaak lastig om weer uit de problemen te komen. Daarom moet de gemeente mensen al vroeg de helpende hand reiken en informeren over risico's.

Door geld in te zetten om mensen aan het werk te houden, te voorkomen dat jeugdzorg nodig is of om te voorkomen dat mensen ongezond gaan leven kan de gemeente sommige zorgvragen voor zijn.

Daarnaast blijven we programma's van de GGD over preventie ondersteunen. Zo dragen we bij aan meer bewustwording over bijvoorbeeld het belang van sport en de risico's van het gebruik van alcohol en drugs.

In de programma's moet ook nadrukkelijk aandacht komen voor het belang van gezonde voeding. Progressief Bernheze wil dat meer kinderen gaan leren hoe ons voedsel gemaakt wordt door bij boeren op excursie te gaan en natuurcentrum Maashorst te bezoeken.

#### **Luchtkwaliteit verbeteren**

De luchtkwaliteit in onze regio is niet goed. Dat hebben we maar al te hard gemerkt door de snelle verspreiding van COVID-19 en q-koorts in onze regio. Dit willen wij in de toekomst voorkomen. Daarom wil Progressief Bernheze dat er een duidelijk onderzoek komt naar de kwaliteit van de lucht in onze gemeente, gekoppeld aan acties in een nieuw op te stellen gezondheidsbeleid. Ook zijn wij voorstander van het plaatsen van permanente meetpunten in onze gemeente.

#### **Rookvrije sportaccommodaties**

Progressief Bernheze wil dat alle sportaccommodaties in Bernheze rookvrij zijn en dat de sportkantines een verstandig en gezond drank- en voedingsbeleid voeren.

### Zorg en welzijn

#### **In de jeugdzorg is de specialist leidend**

Veel jongeren hebben problemen om goed mee te doen in de samenleving. Het is belangrijk dat we deze jongeren goed ondersteunen en hulp bieden waar nodig. Daarvoor moeten jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg goed met elkaar samenwerken. Bij jongeren met zwaardere problemen is het advies van de betrokken specialist leidend voor de hulp die geboden gaat worden. Het rijk moet gevraagd blijven worden om meer geld voor de jeugdzorg. We kiezen voor de beste aanbieder, niet de goedkoopste.



### **Meer aandacht voor mantelzorgers**

De vergrijzing neemt toe en er is steeds meer sprake van dubbele vergrijzing. Steeds meer mensen zijn mantelzorger voor familie en/of vrienden. De kennis en ervaring van mantelzorgers kan beter benut worden. Daarom wil Progressief Bernheze dat mantelzorgers meer betrokken worden bij bijvoorbeeld de werkzaamheden en plannen van zorginstellingen en de uitvoering van de WMO. Tegelijkertijd waken we met elkaar voor de overbelasting van mantelzorgers.

### **Gezondheidscentra**

Steeds vaker komen gezondheidsprofessionals samen op één plek in het dorp: een gezondheidscentrum. Deze gezondheidscentra zorgen ervoor dat mensen gemakkelijker verschillende zorgprofessionals weten te vinden. We moedigen het bundelen van krachten in gezondheidscentra aan en waken voor de goede bereikbaarheid van deze belangrijke voorziening.

### **Vertrouwen in welzijnsprofessionals**

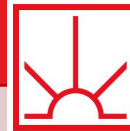
Welijnsprofessionals vervullen een belangrijke rol in onze dorpen. Het is belangrijk dat zij daarvoor de tijd krijgen en dat administratieve verplichtingen tot een minimum worden teruggebracht. Het vertrouwen in de professionals die actief zijn in het sociale domein moet voorop staan. Daardoor kan het sociaal team vaker actief zijn in de dorpen.

### **Burgerinitiatieven**

Naast de welzijnsprofessionals zijn de burgerinitiatieven en welzijns- en ouderenverenigingen minstens zo belangrijk voor het welzijn en de zorg voor onze inwoners. We stimuleren samenwerking tussen de professionals en de burgerinitiatieven, onder andere door voldoende subsidie beschikbaar te stellen en te ondersteunen in kennis en expertise.

### **Eén loket**

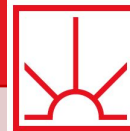
Met zoveel verschillende hulporganisaties is het soms moeilijk door de bomen het bos te zien en de juiste weg naar hulp te vinden. We hebben in onze gemeente één loket waar inwoners terecht kunnen met hun hulpvraag. Dat moet een fysiek loket blijven, niet alleen een telefoonnummer. Progressief Bernheze wil dat dat loket in gemeenschapshuizen gevestigd wordt. Dat is laagdrempelig voor inwoners en vergemakkelijkt de samenwerking met andere organisaties en functies.



## Blik op onze dorpen: Loosbroek



De kleinste en centrale kern van onze gemeente voelt de bedreiging van windmolens en veranderingen in de landbouw. Alleen met intensieve betrokkenheid van bewoners kunnen dergelijke transitie breed gedragen van de grond komen. Ook dreigt door te weinig woningbouwlocaties het dorp sneller te vergrijzen. Sowieso is instandhouding van voorzieningen (sport, ontspanning, ontmoeting) ondanks een zeer actieve houding van inwoners, in een kleine kern lastig. Daar kan de gemeente bij helpen. Ook kan de gemeente een actievere houding innemen om de kerncommissie te ondersteunen. Zij kunnen een nog belangrijkere rol spelen in het leefbaar hebben en houden van deze kern.



## Blik op onze dorpen: Nistelrode



Nistelrode ligt er netjes bij. Er is de laatste jaren veel gebouwd, waaronder op de plek van de Brouwershoeve, aan het Tramplein, op de hoek Laar/Achterstraat en op plan de Zwarte Molen. De doorgaande weg (Laar) door Nistelrode is aangepakt en oogt vriendelijk en ook op het karakteristieke (Raadhuis)-plein kun je – zeker in de zomermaanden – volop genieten. Met de komst van de fietsstraat door Nistelrode gaat een lang gekoesterde wens in vervulling. Het cultureel centrum Nesterlé draait goed en is financieel gezond.

Voor ons allemaal de opgave om wat in Nistelrode is bereikt verder te ontwikkelen. De gemeente dient hierbij een belangrijke rol te vervullen. Wij zullen initiatieven ondersteunen om wijkbewoners met elkaar te verbinden en zo ontwikkelingen op gang te houden of te krijgen. Ook zullen we ons blijven inzetten voor voldoende betaalbare koop- en huurwoningen

Zorgen hebben we wel nog over de directe omgeving. Nistelrode is voor Bernheze de poort naar natuurgebied De Maashorst, maar kunnen we die ambitie met de huidige discussie over de toekomst van De Maashorst waarmaken? Ook de uitbreiding van de golfbaan is ons een doorn in het oog en gaat wat ons betreft niet door.



*Elle uit Nistelrode.*



## Socialer

### Betaalbaar wonen

#### **Betaalbare woningen bouwen**

Er zijn te weinig betaalbare koop- en huurwoningen in Bernheze. Dat is een groot probleem. Om onze dorpen leefbaar te houden is het belangrijk dat jong en oud een passende en betaalbare woning in onze dorpen kunnen vinden. Daarom willen we dat er de komende vier jaar verspreid over onze gemeente ten minste 350 sociale huurwoningen, 150 middeldure huurwoningen en 350 betaalbare koopwoningen (van maximaal € 250.000) gebouwd worden. Daarvoor benutten we de beschikbare uitbreidingslocaties en zoeken we extra locaties waar nodig. Maximaal twintig procent van de woningen die gebouwd gaan worden, worden duurder dan € 355.000 (de grens voor de Nationale Hypotheek Garantie).

Om koopwoningen betaalbaar te maken en te houden, onderzoeken we de scheiding van grond en woning. Om doorstroming te versnellen en jongeren een kans te geven op de woningmarkt experimenteren we met voorrang geven aan starters en sociale huurders bij het kopen van nieuwbouwwoningen. We beperken de mogelijkheden tot uitbouw bij nieuw te bouwen starterswoningen zodat starterswoningen betaalbaar blijven. We zorgen ervoor dat de verdeling van nieuwbouwwoningen eerlijk en transparant verricht wordt. We leggen bij elk nieuw plan de nadruk op een brede groene structuur met het oog op klimaatrobuustheid, biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid.

#### **Beleggers buiten spel**

Er zijn grote problemen op de woningmarkt. Dat wordt onder andere veroorzaakt door vastgoedbeleggers die koopwoningen bemachtigen en deze vervolgens te huur aanbieden. Andere kopers trekken bij onderhandelingen aan het kortste eind omdat zij de stijgende woningprijzen niet meer kunnen opbrengen. We behouden daarom de zelfbewoningsplicht en breide die waar mogelijk uit.

#### **Experimenteren met anders wonen**

Het bouwen van nieuwe woningen is de beste oplossing voor het grote woningtekort. Maar het bouwen van woningen kan veel tijd kosten. Daarom willen we verschillende vormen van anders wonen mogelijk maken. Bijvoorbeeld door grond of kennis beschikbaar te stellen en ruimte te geven aan tiny houses, prefab-bouw, ecodorpen of het splitsen van woningen. Zo kan snel meer woonruimte gecreëerd worden voor jong én oud.

#### **Duurzaam bouwen**

Om de klimaatverandering te beperken is het belangrijker dat er duurzamer gebouwd gaat worden. Dat betekent dat huizen steeds vaker van andere materialen, zoals hout, gebouwd zullen gaan worden. Die ontwikkeling wil Progressief Bernheze aanmoedigen en



versnellen. Ook willen wij dat nieuwe woningen standaard worden voorzien van slimme technieken die vervuiling en verspilling tegengaan, zoals een installatie waarmee toiletten doorgespoeld worden met regenwater.

### **Levensloopbestendig wonen wordt de norm**

In veel huizen moeten mensen wanneer hun leven verandert, bijvoorbeeld als ze minder mobiel worden, verhuizen of hun huis flink verbouwen. Dat kost veel tijd, geld en moeite. Om dat te voorkomen, willen we van levensloopbestendig bouwen de norm maken.

### **Groen en betaalbaar wonen in het buitengebied**

In het buitengebied is ook ruimte voor nieuwe initiatieven in betaalbaar en duurzaam wonen. Het buitengebied volbouwen is voor ons geen optie. Het ruimtelijke, groene karakter van het buitengebied moet behouden blijven. Het moet ook geen enclave voor nieuwe villa's worden. Maar door in het buitengebied gelegenheid te bieden aan mensen om betaalbare woningen te bouwen die goed verbonden zijn met de groene omgeving kunnen we het buitengebied versterken, het groene karakter behouden en de woningnood verkleinen. Het buitengebied is bij uitstek een gebied waar ruimte is om te experimenteren met nieuwe woonvormen die op gaan in een natuurlijke omgeving.

### **Goed en veilig wonen voor arbeidsmigranten**

De Nederlandse economie heeft arbeiders uit andere landen nodig om te blijven draaien. Dat geldt zeker ook voor onze gemeente. Mensen die onze economie komen versterken, verdienen eerlijke behandeling en goede huisvesting. Huisvestingsprojecten waarbij de huisbaas ook de baas is op de werkvloer vinden wij ongewenst.

## **Gelijke kansen**

### **De sociale dienst helpt**

De sociale dienst van Bernheze wordt uitgevoerd door buurgemeente Meierijstad. De sociale dienst helpt mensen aan werk en zorgt wanneer nodig voor een uitkering. Progressief Bernheze wil dat de sociale dienst dat doet door te stimuleren, begeleiden en belonen. Er wordt gewerkt vanuit vertrouwen en nabijheid. De sociale dienst komt naar de dorpen toe om met inwoners te praten en houdt spreekuur in de gemeenschapshuizen.

### **Werken loont**

We willen dat de sociale dienst zich aansluit bij het experiment waarbij mensen met een uitkering het inkomen uit een (bij)baan gedeeltelijk mogen behouden. Ook het doen van vrijwilligerswerk wordt aangemoedigd in samenwerking met het al bestaande vrijwilligerspunt. Het vrijwilligerspunt is spil in het web bij het vinden van passend en zinvol vrijwilligerswerk.



### **Schulden worden weggewerkt**

Schulden drukken zwaar op het leven van mensen en staan een betere toekomst in de weg. We willen mensen helpen bij het wegwerken van grote schulden. Bijvoorbeeld door in samenwerking met partijen als Schuldhulpmaatje schulden in beeld te brengen en te experimenteren met het overnemen van schulden. Ook wil Progressief Bernheze dat mensen met financiële problemen geholpen worden om mee te kunnen (blijven) doen in het lokale verenigingsleven, zodat zij kunnen blijven genieten van sport, muziek en cultuur.

### **Alert op armoede**

Onderwijzers staan dicht bij onze kinderen. Het onderwijs vervult dan ook een belangrijke rol bij het signaleren van armoede en het vergroten van de kansen van ieder kind. We willen met schoolbesturen en docenten in gesprek over het bestrijden van armoede en het vergroten van kansengelijkheid en zorgen dat ieder kind de kans heeft om mee te doen bij sport- en muziekverenigingen.

### **Arbeidsmigranten doen mee**

De Nederlandse economie heeft arbeiders uit andere landen nodig om te blijven draaien. Mensen die onze (gemeentelijke) economie komen versterken, verdienen een eerlijke behandeling en goede huisvesting. We willen ervoor zorgen dat arbeidsmigranten de weg kennen in onze dorpen en volwaardig mee kunnen en gaan doen in het verenigingsleven.

### **Statushouders worden hartelijk ontvangen**

Niet overal ter wereld is het zo prettig wonen als in Bernheze. Voor mensen die vluchten moet plek zijn in Nederland. Progressief Bernheze wil dat Bernheze haar verantwoordelijkheid neemt en statushouders die hier een huis vinden hartelijk ontvangt. Samen zorgen we er voor dat nieuwe Bernhezenaren mee kunnen doen in het lokale dorps- en verenigingsleven. We komen onze afspraken over het huisvesten van statushouders na en doen wanneer nodig een stap extra.

### **Vooroordelen en discriminatie bestrijden**

In onze dorpen krijgt iedereen gelijke kansen. Vooroordelen en discriminatie zorgen voor ongelijkheid en hebben geen plaats. De gemeente gaat hierover in gesprek met het lokale onderwijs, bedrijfs- en verenigingsleven.

## **Sport, kunst en cultuur**

### **Verenigingen ondersteunen**

Verenigingen vervullen een belangrijke rol in onze dorpen. Verenigingen zorgen ervoor dat mensen samen komen en elkaar ontmoeten. Ook zorgen verenigingen ervoor dat mensen



op een laagdrempelige manier dichtbij kennis kunnen maken met muziek, kunst en cultuur. Tegelijkertijd hebben verenigingen te maken met veel uitdagingen waarbij ze ondersteuning kunnen gebruiken. Progressief Bernheze wil dat de gemeente daarbij gaat helpen. Daarom willen we bijvoorbeeld aansluiting zoeken bij het Sport Expertise Centrum in Oss.

### **Een sport- en cultuuraanbod voor iedereen**

Sport en cultuur zijn belangrijk en moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Daarom willen we dat de mogelijkheden tot ondersteuning voor mensen met beperkte financiële middelen beter onder de aandacht gebracht worden en sportmogelijkheden voor mensen met een beperking uitgebreid worden. Verenigingen die willen starten met het aanbieden van sport voor mensen met een beperking worden hierin ondersteund. Programma's die mensen uitnodigen om laagdrempelig kennis te maken met muziek, kunst en cultuur worden op weg geholpen.

### **Ruimte voor cultuur, muziek en sport op school**

Helaas hebben scholen sinds een aantal jaren te weinig ruimte om kinderen kennis te laten maken met cultuur, muziek en sport. We willen met de scholen dit aanbod vergroten. Naast de combinatiefunctionarissen voor sport investeren we extra in een (lokaal) cultureel en muzikaal programma voor kinderen op scholen, in samenwerking met de lokale muziekverenigingen. Ook ontwikkelen we een programma waarin kinderen meer leren over natuur, duurzaamheid en klimaat.

### **Monumenten**

Kerken en kloosters hebben lang het leven in onze gemeente bepaald. Maar religieus erfgoed dreigt te verdwijnen. Samen met de eigenaren van religieus erfgoed (kerken, kloosters) creëren we een visie voor behoud. Monumenten zijn belangrijke schakels voor de cultuur in onze dorpen. De molens en kerken zijn niet uit onze dorpsharten weg te denken. We ondersteunen projecten die in samenwerking tussen culturele organisaties (zoals De Heerlijkheid Heeswijk- Dinther) ontstaan. We helpen belangrijke parels als de Abdij en het Kasteel met het toekomstbestendig maken van hun organisatie. Bij gezichtsbepalende gebouwen die leeg komen te staan, zoals de kerk van Heeswijk, gaan we actief op zoek naar mogelijkheden voor een passende invulling die de toekomst van het gebouw veiligstelt.

## **Samenwerken**

### **Samen plannen maken**

Veel mensen hebben goede plannen om hun dorp fijner te maken. Vaak passen die plannen ook prima in de doelen die de gemeente heeft. Toch botsen inwoners wanneer zij deze ideeën willen uitvoeren nog te vaak op de gemeente die niet mee wil denken of werken. Een inwoner of organisatie met goede plannen voor het bouwen van betaalbare woningen of het vergroenen van een buurt moet kunnen rekenen op hulp. We willen



daarvoor onderzoeken of we met dorp- of wijkbudgetten kunnen gaan werken, waarbij we met duidelijke maar minimale spelregels dit soort initiatieven kunnen ondersteunen.

### **Vroeg meepraten**

Door met verschillende mensen over een onderwerp te praten komen de beste voorstellen op tafel. Daarom willen we dat inwoners zo vroeg mogelijk in het proces van plannen maken uitgenodigd worden om mee te denken. Daarmee spelen we ook in op de “uitnodigingsplanologie” van de aanstaande Omgevingswet.

### **Samen wijken inrichten**

Veel straten in de dorpen vragen om een nieuwe inrichting. Bij nieuwe bouwplannen voor wijken én bij herinrichting van bestaande wijken gaan we met de buurt in gesprek over de wensen en mogelijkheden voor de inrichting en het onderhoud van hun buurt. We willen buurtbewoners meer ruimte geven bij de inrichting van hun straat en stimuleren dat buurtbewoners hun eigen wijk onderhouden. Daar krijgen ze steun bij (financieel, deskundigheid, materialen).

### **Een aanspreekpunt voor elk dorp**

Vijf verschillende dorpen vormen samen de gemeente Bernheze. Elk dorp heeft zijn eigen structuren. Door de toegenomen taken weten ambtenaren en bestuurders steeds minder goed de weg in de dorpen. We willen dat ambtenaren vaker vanuit dorpshuizen gaan werken, dat dorpsraden versterkt worden en dat ieder dorp een eigen ‘dorpswethouder’ als aanspreekpunt krijgt. Door te investeren in de sterke dorpen, een goede sociale structuur en een sterkere gemeenschapsopbouw zorgen we ervoor dat onze dorpen ook in de toekomst nog levendig zijn.

## **Economie en arbeidsmarkt**

### **Innoveren met de regio**

Bernheze is onderdeel van de regio Noordoost Brabant en Agrifood Capital, een regionaal samenwerkingsverband van onderwijsinstellingen, bedrijven en overheden waarin gewerkt wordt aan het versterken van onze regio. We willen de samenwerking in Agrifood Capital vooral benutten om de noodzakelijke innovatie op het gebied van landbouw en voedsel te stimuleren. We willen inwoners, ondernemers en andere organisaties uitdagen om aan te haken.

### **Samenwerken aan levendige dorpscentra**

Voor de lokale ondernemers en organisaties zorgen in de harten van onze dorpen voor de nodige levendigheid en activiteiten. We willen de samenwerking tussen ondernemers en organisaties in de dorpen faciliteren, het organiseren van gezamenlijke activiteiten op dorpspleinen stimuleren en leegstand helpen tegengaan. Een ondernemersfonds is daarvoor mogelijk een goed middel.



### **Heesch-west als plek voor lokale bedrijven**

De bedrijventerreinen in de dorpen groeien uit hun jasje. Steeds vaker krijgen lokale ondernemers te maken met ruimtegebrek en verder groeien op het lokale bedrijventerrein is door de geringe ruimte en afstand tot de dorpen niet mogelijk of gewenst. Daarom willen we dat bedrijventerrein Heesch-West daarvoor een groot deel van haar ruimte gereserveerd houdt.

### **Inzetten op werk**

De drempels om aan het werk te komen zijn soms hoog. Om mensen met een moeilijke positie op de arbeidsmarkt op een goede manier aan het werk te helpen wil Progressief Bernheze nog meer inzetten op persoonlijke begeleiding. Wij willen mensen die hulp kunnen gebruiken helpen om werk te vinden en werk te houden. De inzet van jobcoaches kan daarvoor een goed middel zijn. Daarnaast willen wij graag samen met het bedrijfsleven zorgen voor voldoende stage- en werkervaringsplaatsen in onze gemeente en regio.

## **Veiligheid**

### **Bewustwording en bestrijding ondermijning**

Criminelen gebruiken steeds weer nieuwe manieren om onze samenleving negatief te beïnvloeden. Dit heet ondermijning. Om ondermijning tegen te gaan is het belangrijk dat criminele activiteiten ontdekt en aangepakt worden. Daarom wil Progressief Bernheze onder andere dat er in de regio geïnvesteerd blijft worden in handhavingscapaciteit en voorlichting. Ook het zorgen voor een leefbaar en levendig buitengebied is belangrijk om criminele activiteiten te voorkomen.

### **Sociale veiligheid door samen te werken**

De veiligheid en het gevoel van veiligheid nemen toe als de politie zichtbaar aanwezig is. We kennen goede voorbeelden van buurtapps die daar mede voor zorgen. Om goed op lokale problemen in te kunnen spelen is het daarom van belang dat de politie in gesprek blijft gaan met de gemeente, welzijnswerkers en inwoners van de buurten. Progressief Bernheze blijft zich dan ook hard maken voor voldoende wijkagenten in Bernheze.

## **Bestuur en financiën**

### **Bernheze kan niet langer zelfstandig blijven**

In 1994 is Bernheze ontstaan. De afgelopen 25 jaar heeft Bernheze op veel onderwerpen bewezen een goede gemeente voor haar dorpen en inwoners te zijn. Het afgelopen jaar wordt het echter almaar duidelijker dat het voor de gemeente Bernheze moeilijker is om zelf goed te blijven zorgen voor haar dorpen en inwoners. Steeds meer vragen kunnen niet in het gemeentehuis beantwoord worden en financieel wordt het steeds moeilijker.

Daarom wil Progressief Bernheze een herindeling. Alleen dan kunnen onze dorpen weer deel gaan uitmaken van een sterke gemeente die de kennis en expertise heeft om initiatieven verder te brengen, zonder afbreuk te doen aan de eigenheid van de dorpen. In die eigenheid moet nu en in de toekomst geïnvesteerd blijven worden. Om die investeringen te kunnen blijven doen is een herindeling nodig. De wens van de inwoners van de dorpen is leidend bij de vraag op welke manier een herindeling plaats moet vinden.

### **Gezonde en transparante gemeentefinanciën**

De gemeente Bernheze is altijd zorgvuldig met haar huishoudboekje omgegaan. Dat moet zo blijven. Toch zijn de uitdagingen in de toekomst groot. Landelijk wordt er gemorreld aan de bedragen die gemeenten ontvangen en de taken van gemeenten worden steeds groter. Om die taken goed uit te kunnen blijven voeren en ervoor te zorgen dat onze dorpen er ook in de toekomst nog netjes bij liggen kan het nodig zijn om gemeentelijke belastingen te verhogen. Uitgangspunt daarbij is wat Progressief Bernheze betreft dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en investeringen verstandig gedaan worden. Geld besteden is geen doel. De dorpen en ons buiten gebied goed onderhouden en beter maken wel. Voor inwoners die om financiële redenen moeite hebben om hun belastingen te kunnen betalen blijft de gemeente de mogelijkheid tot kwijtschelden bieden en onder de aandacht brengen.

### **Transparantie verlening van subsidies**

Met subsidies worden vaak goede initiatieven ondersteund. Vrijwilligers zijn immers de smeerolie van de samenleving. Vaak blijkt echter dat de gemeentesubsidie verstrekt zonder duidelijk doel of op basis van verouderde doelen. Dat moet veranderen. We willen dat de regels voor subsidies geëvalueerd en vernieuwd worden zodat ze eerlijker en transparanter worden.

## **Internationale zaken**

### **Steun voor internationale hulp**

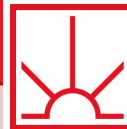
Veel inwoners uit onze gemeente dragen ook elders in de wereld hun steentje bij. Op die manier maken zij het leven van anderen mooier en nemen zij belangrijke ervaringen en levenslessen mee terug naar onze dorpen. We willen dat de gemeente deze activiteiten steunt én het delen van ervaringen aanmoedigt. De gemeente blijft haar steentje financieel bijdragen met een verhoogd budget van €2,- per inwoner voor lokale organisaties actief in ontwikkelingslanden.

### **Global Goals**

Een betere wereld begint bij jezelf. Daarom heeft de gemeente Bernheze de ambitie om bij te dragen aan het bereiken van de Global Goals. De Global Goals gaan onder andere over het beëindigen van extreme armoede en het verbeteren van gezondheid, onderwijs en de opwekking van duurzame energie. Op een aantal thema's gaan we meer doen en ook



buiten onze gemeente bijdragen. Kennis die we elders opdoen passen we hiertoe en andersom.



## Blik op onze dorpen: Vorstenbosch



Er is beweging in herinrichting van de Kerkstraat. Dat is goed, want de eerste plannen dateren al uit de vorige eeuw. Ook andere straten zijn wel toe aan een opwaardering. Maar de plannen leveren nog geen dorps straatbeeld op. De auto is bij de plannen te veel het uitgangspunt geweest, ten koste van vergroening en hopelijk niet ten koste van het langzaam verkeer.

Het sociaal hart van het dorp, MFA De Stuik, is een belangrijke voorziening. Veel vrijwilligers zetten zich wekelijks in voor activiteiten, zorg en evenementen. Een succesvol voorbeeld van een actieve kern om trots op te zijn en misschien als voorbeeld kan dienen voor de grotere kernen. Een blijvende actieve houding en facilitering door de gemeente is wel nodig.

Vorstenbosch en Loosbroek zijn van huis uit agrarische kernen. De familiebedrijven hebben plaats gemaakt voor sterk geïndustrialiseerde agrarische bedrijven (intensieve veehouderijen, intensieve tuinbouw) met nieuwe bedreigingen zoals luchtkwaliteit, bodem en waterverontreinigingen, zoönosen, verkeersdrukke en problemen in voldoende en goede huisvesting van buitenlandse werknemers. 65 jaar geleden was Vorstenbosch een van de Nederlandse voorbeelddorpen in herstructurering van het naoorlogse platteland. Laat het anno 2022 weer een voorbeeldorp worden, in ieder geval binnen de gemeente.



*Helen, Frank en Clemens uit Vorstenbosch.*

**[www.progressiefbernheze.nl](http://www.progressiefbernheze.nl)**